

Rolnummer 5196
Arrest nr. 199/2011 van 22 december 2011

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 14 van de wet van 21 december 2009 tot hervorming van het hof van assisen, gesteld door de Correctionele Rechtbank te Turnhout.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en R. Henneuse, en de rechters E. De Groot, A. Alen, J.-P. Moerman, P. Nihoul en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*   *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 27 juli 2011 in zake het openbaar ministerie en S.V., burgerlijke partij, tegen M.H., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 5 september 2011, heeft de Correctionele Rechtbank te Turnhout de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 14 van de wet van 21 december 2009 tot hervorming van het hof van assisen de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet inzoverre dit met zich meebrengt dat men voor het hof van assisen geen wettelijke herhaling kan vaststellen wanneer men reeds een voorgaande veroordeling wegens het plegen van een wanbedrijf heeft opgelopen, doch de correctionele rechtbank dit wel zou kunnen doen wanneer dezelfde misdaad gecorrectionaliseerd zou worden na aanneming van verzachtende omstandigheden ?

Met andere woorden het aannemen van verzachtende omstandigheden door de raadkamer kan een verdubbeling van de maximumstraf met zich meebrengen en de vaststelling van de staat van wettelijke herhaling, terwijl het aannemen van een verzachtende omstandigheid door het hof van assisen een maximum bestraffing van 20 jaar geeft en er een onmogelijkheid is tot vaststellen van de wettelijke herhaling.

Het tijdstip van het aannemen van de verzachtende omstandigheid is immers geen objectief criterium ».

Memories zijn ingediend door :

- M.H.;
- de Ministerraad.

M.H. heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 13 december 2011 :

- zijn verschenen :
  - . Mr. W. Damen, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor M.H.;
  - . Mr. S. Ronse, advocaat bij de balie te Kortrijk, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers E. De Groot en P. Nihoul verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

Bij een beschikking van 27 mei 2011 beslist de raadkamer van de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout M.H. te verwijzen naar de Correctionele Rechtbank wegens poging tot moord en wegens opzettelijke slagen en verwondingen, en dit na het aannemen van verzachtende omstandigheden met toepassing van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden.

Op de terechtzitting van 11 juni 2011 van de Correctionele Rechtbank vordert het openbaar ministerie een gevangenisstraf van tenminste dertig jaar, een ontzetting van twintig jaar en een ter beschikkingstelling aan de regering van tien jaar. Tevens wordt gevorderd de wettelijke herhaling vast te stellen. Bij een arrest van 6 december 2001 van het Hof van Beroep te Antwerpen was de beklaagde immers veroordeeld tot een hoofdgevangenisstraf van vijf jaar.

Ter zitting van 29 juni 2011 reduceert het openbaar ministerie zijn oorspronkelijke vordering tot twintig jaar, met dien verstande dat de staat van wettelijke herhaling zou worden gehandhaafd.

M.H. voert aan dat artikel 14 van de wet van 21 december 2009 tot hervorming van het hof van assisen, dat het mogelijk maakt dat de correctionele rechtbank kennis neemt van misdaden wanneer toepassing wordt gemaakt van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, een discriminatie in het leven roept, en verzoekt de Rechtbank daarover een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof. De Correctionele Rechtbank acht het aangewezen om in te gaan op dat verzoek.

III. In rechte

- A -

A.1. M.H. zet uiteen dat poging tot moord strafbaar is met een gevangenisstraf van twintig tot dertig jaar, zij het dat die strafmaat wordt gereduceerd indien verzachtende omstandigheden worden aangenomen. De maximumstraf die in dat geval kan worden opgelegd, verschilt volgens hem naargelang de verzachtende omstandigheden worden aangenomen door de raadkamer - bij de regeling van de rechtspleging -, dan wel door het hof van assisen. Hij leidt daaruit af dat het ogenblik waarop de verzachtende omstandigheden worden aangenomen, bepalend is voor de maximumstraf die kan worden opgelegd, en voor het al dan niet in aanmerking nemen van de wettelijke herhaling. Hij is evenwel van oordeel dat dat ogenblik geen objectief criterium vormt waarop een verschil in strafmaat kan worden gestoeld.

A.2. M.H. zet uiteen dat artikel 14 van de wet van 21 december 2009 tot hervorming van het hof van assisen het mogelijk maakt dat de correctionele rechtbank kennis neemt van misdaden wanneer toepassing wordt gemaakt van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden. Artikel 2 van de wet van 21 december 2009 bepaalt daarbij dat er ten hoogste een gevangenisstraf van twintig jaar kan worden opgelegd voor een met opsluiting van twintig tot dertig jaar of met levenslange opsluiting strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij meent dat die bepalingen een niet te verantwoorden verschil in behandeling in het leven roepen tussen, enerzijds, de personen die wegens het plegen van een misdaad voor het hof van assisen worden gebracht en die reeds waren veroordeeld wegens het plegen van een wanbedrijf, en anderzijds, de personen die wegens het plegen van dezelfde misdaad voor de correctionele rechtbank worden gebracht na het aannemen van verzachtende omstandigheden door de raadkamer en die reeds waren veroordeeld wegens het plegen van een wanbedrijf: terwijl voor de tweede categorie van personen de wettelijke herhaling kan worden vastgesteld (artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek) met een strafverzwaring als gevolg, is dit niet mogelijk voor de eerste categorie van personen. Indien het hof van assisen dezelfde verzachtende omstandigheden aanneemt, riskeert de eerste categorie van personen een gevangenisstraf van ten hoogste twintig jaar. De tweede categorie riskeert echter een verdubbeling van de straf.

A.3.1. In hoofdorde is de Ministerraad van oordeel dat de verwijzende rechter de in het geding zijnde bepaling op een niet grondwetsconforme wijze interpreteert en dat er ook een grondwetsconforme interpretatie mogelijk is.

A.3.2. De Ministerraad zet uiteen dat de bevoegdheden van de correctionele rechtbank bij de wet van 21 december 2009 werden uitgebreid. Ook artikel 25 van het Strafwetboek werd gewijzigd, in die zin dat erin werd bepaald dat de duur van een correctionele gevangenisstraf ten hoogste twintig jaar is voor een met opsluiting van twintig tot dertig jaar of met levenslange opsluiting strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is. Voorheen konden in beginsel enkel gevangenisstraffen van ten hoogste tien jaar worden uitgesproken door de correctionele rechtbank.

De Ministerraad meent dat de wetgever nooit de bedoeling heeft gehad om, in geval van een correctionalisering van een misdaad, een situatie te creëren waarbij tot een verdubbeling van de gevangenisstraf zou kunnen worden besloten op basis van artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek. Hij is van oordeel dat de in het geding zijnde bepaling dient te worden geïnterpreteerd in die zin dat de correctionele rechtbank bij de beoordeling van een gecorrectionaliseerde misdaad geen hogere gevangenisstraf mag uitspreken dan die welke is bepaald in artikel 25, vierde lid, van het Strafwetboek (ten hoogste twintig jaar).

In die interpretatie is er volgens hem geen sprake van een schending van de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet.

A.3.3. M.H. antwoordt dat het technisch-juridisch mogelijk is om bij een gecorrectionaliseerde misdaad tot een verdubbeling van de maximumstraf te komen, namelijk wanneer de wettelijke herhaling in aanmerking wordt genomen. Zelfs wanneer dit niet de bedoeling zou zijn geweest van de wetgever, kunnen de desbetreffende bepalingen volgens hem worden geïnterpreteerd in die zin dat ze leiden tot een verdubbeling van de maximumstraf. Hij wijst daarbij erop dat het openbaar ministerie in de zaak die hangende is voor de verwijzende rechter die bepalingen aanvankelijk aldus heeft geïnterpreteerd.

A.4.1. In ondergeschikte orde, is de Ministerraad van oordeel dat wanbedrijven niet vergelijkbaar zijn met misdaden.

A.4.2. Hij zet uiteen dat een correctionalisering, door de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling, ertoe leidt dat het gepleegde misdrijf dient te worden beschouwd als een wanbedrijf. De wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, die de correctionalisering mogelijk maakt, is volgens de Ministerraad ingegeven door de volgende motieven : het verlichten van de werkdruk van de hoven van assisen, de zorg voor een behoorlijke rechtsbedeling, het verlagen van de proceskosten, het verkorten van de voorlopige hechtenis en het versnellen van de rechtsgang.

A.4.3. De Ministerraad wijst erop dat het Belgische strafrecht wordt gekenmerkt door de indeling van de misdrijven in overtredingen, wanbedrijven en misdaden, en dat die indeling repercussies heeft op verschillende aangelegenheden van het materiële en het formele strafrecht, waaronder de regels betreffende het opzet, de poging, de deelneming, de herhaling, de samenloop, de verzachtende omstandigheden, de werkstraf, de verjaring van de straf en van de strafvordering en de bevoegdheden van de hoven en de rechtbanken.

Hij meent dat het logisch is dat, wanneer een misdaad wordt gecorrectionaliseerd door de onderzoeksgerechten, de regels van toepassing worden die gelden voor een wanbedrijf. Hij verwijst daarbij naar het arrest nr. 27/91 van 16 oktober 1991 van het Hof, dat weliswaar betrekking had op de contraventionalisering van wanbedrijven. De Ministerraad meent dat de wetgever bij het in het leven roepen van de verschillen tussen de op de wanbedrijven toepasselijke regels en de op de misdaden toepasselijke regels, heeft gestreefd naar een subtiel evenwicht. Bij wijze van voorbeeld zet hij uiteen dat bij een correctionalisering van een misdaad, artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek (wettelijke herhaling) kan worden toegepast, wat niet het geval is wanneer de zaak wordt behandeld door het hof van assisen. Bij een correctionalisering beschikt de betrokkene echter over de mogelijkheid om hoger beroep aan te tekenen, wat niet mogelijk is wanneer de zaak wordt behandeld door het hof van assisen.

- B -

B.1.1. Artikel 14 van de wet van 21 december 2009 tot hervorming van het hof van assisen bepaalt :

« In Boek II, Titel II, Hoofdstuk II van [het Wetboek van strafvordering] wordt een artikel 216^{novies} ingevoegd, luidende :

‘ Art. 216^{novies}. Het hof van assisen neemt kennis van misdaden, met uitzondering van de gevallen waarin toepassing gemaakt wordt van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden. ’ ».

Artikel 14 van de wet van 21 december 2009 is in werking getreden « op de eerste dag van de vierde maand na die waarin [die] wet is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* » (artikel 237 van dezelfde wet), namelijk op 1 mei 2010.

B.1.2. Sedert de vervanging ervan bij artikel 230 van de wet van 21 december 2009 tot hervorming van het hof van assisen bepaalt artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden :

« In de gevallen waarin er grond mocht zijn om alleen een correctionele straf uit te spreken wegens verzachtende omstandigheden of om reden van verschoning, kan de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling, bij een met redenen omklede beschikking, de verdachte naar de correctionele rechtbank verwijzen.

Evenzo kan het openbaar ministerie, indien geen gerechtelijk onderzoek is gevorderd, de beklagde rechtstreeks voor de correctionele rechtbank dagvaarden of oproepen met mededeling van de verzachtende omstandigheden of van de reden van verschoning, wanneer het van oordeel is dat er wegens verzachtende omstandigheden of om reden van verschoning geen grond is om een hogere straf te vorderen dan een correctionele straf.

Alleen in de volgende gevallen kan het openbaar ministerie rechtstreeks dagvaarden of oproepen en kan de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling verwijzen wegens verzachtende omstandigheden :

- 1° als de in de wet bepaalde straf twintig jaar opsluiting niet te boven gaat;
- 2° als het gaat om een poging tot misdaad strafbaar met levenslange opsluiting;
- 3° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 216, tweede lid, van het Strafwetboek;
- 4° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 347bis, §§ 2 en 4, van het Strafwetboek;

5° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 375, laatste lid, van het Strafwetboek, waarvoor de straf in voorkomend geval met toepassing van artikel 377*bis* van hetzelfde Wetboek kan worden verhoogd;

6° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 408 van het Strafwetboek;

7° als het gaat om een misdaad bedoeld in de artikelen 428, § 5, en 429 van het Strafwetboek;

8° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 473, laatste lid, van het Strafwetboek;

9° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 474 van het Strafwetboek;

10° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 476 van het Strafwetboek;

11° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 477*sexies* van het Strafwetboek;

12° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 513, tweede lid, van het Strafwetboek, waarvoor de straf in voorkomend geval met toepassing van artikel 514*bis* van hetzelfde Wetboek kan worden verhoogd;

13° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 518, tweede lid, van het Strafwetboek;

14° als het gaat om een misdaad bedoeld in artikel 530, laatste lid, van het Strafwetboek, die met toepassing van artikel 531 van hetzelfde Wetboek wordt gestraft, waarvoor de straf in voorkomend geval met toepassing van artikel 532*bis* van hetzelfde Wetboek kan worden verhoogd ».

Artikel 230 van de wet van 21 december 2009 is eveneens in werking getreden « op de eerste dag van de vierde maand na die waarin [die] wet is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* » (artikel 237 van dezelfde wet), namelijk op 1 mei 2010.

B.1.3. Artikel 56 van het Strafwetboek, gewijzigd bij artikel 32 van de wet van 9 april 1930 « tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers », zoals het is vervangen bij artikel 1 van de wet van 1 juli 1964 « tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers », bepaalt :

« Hij die, na tot een criminele straf te zijn veroordeeld, een wanbedrijf pleegt, kan worden veroordeeld tot het dubbele van het maximum van de straf, bij de wet op het wanbedrijf gesteld.

Dezelfde straf kan worden uitgesproken in geval van een vroegere veroordeling tot gevangenisstraf van ten minste een jaar, indien de veroordeelde het nieuwe wanbedrijf pleegt voordat vijf jaren zijn verlopen sinds hij zijn straf heeft ondergaan of sinds zijn straf verjaard is ».

B.2. Uit de aan de verwijzende rechter voorgelegde feiten en uit de motivering van de verwijzingsbeslissing blijkt dat het Hof wordt verzocht zich uit te spreken over de bestaanbaarheid van artikel 216 *novies* van het Wetboek van strafvordering met de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, in zoverre die bepaling een verschil in behandeling zou invoeren tussen twee categorieën van inverdenkinggestelden aan wie feiten worden verweten die een poging tot moord uitmaken en die zijn gepleegd minder dan vijf jaar nadat die inverdenkinggestelden een gevangenisstraf van minstens één jaar hebben ondergaan of nadat die straf is verjaard : enerzijds, diegenen ten aanzien van wie de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling de verwijzing naar de correctionele rechtbank wegens verzachtende omstandigheden gelast en, anderzijds, diegenen ten aanzien van wie het onderzoeksgerecht de verwijzing naar het hof van assisen gelast.

De eerstgenoemden zouden kunnen worden veroordeeld tot een straf van langere duur dan die welke aan de laatstgenoemden wordt opgelegd.

B.3. Dat verschil in behandeling vloeit op zich niet voort uit de in het geding zijnde bepaling.

Alle inverdenkinggestelden aan wie feiten worden verweten die een poging tot moord uitmaken, kunnen, indien er verzachtende omstandigheden bestaan die verantwoordend dat enkel een correctionele straf wordt uitgesproken, aan de onderzoeksgerechten vragen om hun verwijzing naar de correctionele rechtbank te gelasten, met toepassing van die bepaling, in samenhang gelezen met artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867.

Die bepaling strekt overigens niet ertoe de duur te bepalen van de straf die de correctionele rechtbank of het hof van assisen kunnen uitspreken ten aanzien van de inverdenkinggestelden die zij moeten berechten.

B.4. De wijze waarop de prejudiciële vraag is geformuleerd, doet evenwel ervan blijken dat de verwijzende rechter in werkelijkheid wenst te vernemen of artikel 216^{novies} van het Wetboek van strafvordering, in samenhang gelezen met artikel 2, eerste lid en derde lid, 2°, van de wet van 4 oktober 1867 en met artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek, bestaanbaar is met de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet.

B.5.1. Moord is strafbaar met levenslange opsluiting (artikel 394 van het Strafwetboek, gewijzigd bij artikel 15, eerste lid, van de wet van 10 juli 1996 « tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen »). Aangezien opsluiting een criminele straf is (artikel 7 van het Strafwetboek, gewijzigd bij artikel 32 van de wet van 9 april 1930, bij artikel 4 van de wet van 10 juli 1996, bij artikel 3 van de wet van 4 mei 1999 « tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen » en bij artikel 2 van de wet van 17 april 2002 « tot invoering van de werkstraf als autonome straf in correctionele zaken en in politiezaken »), is dat misdrijf een misdaad (artikel 1, eerste lid, van het Strafwetboek).

Poging tot misdaad is strafbaar met de straf die onmiddellijk lager is dan die gesteld op de misdaad zelf, zodat poging tot moord strafbaar is met opsluiting van twintig tot dertig jaar (artikel 52 van het Strafwetboek, in samenhang gelezen met artikel 80, eerste lid, van het Strafwetboek, vervangen bij artikel 2 van de wet van 11 december 2001 « tot wijziging van de artikelen 80, 471 en 472 van het Strafwetboek en artikel 90ter, § 2, 8°, van het Wetboek van strafvordering », en met artikel 9 van het Strafwetboek, vervangen bij artikel 6 van de wet van 10 juli 1996). Aangezien opsluiting een criminele straf is, is poging tot moord ook een misdaad.

B.5.2. Het staat in beginsel aan het hof van assisen een persoon te berechten die van een misdaad in verdenking is gesteld. Zulks is evenwel niet het geval wanneer die persoon, met toepassing van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867, wegens verzachtende omstandigheden naar de correctionele rechtbank wordt verwezen (artikel 216^{novies} van het Wetboek van strafvordering, ingevoegd bij artikel 14 van de wet van 21 december 2009).

Een dergelijke verwijzing heeft tot gevolg dat het feit dat de gecorrectionaliseerde misdaad uitmaakt, wettelijk als een wanbedrijf moet worden beschouwd.

B.5.3. Indien de persoon die van poging tot moord in verdenking is gesteld, wegens verzachtende omstandigheden naar de correctionele rechtbank wordt verwezen, kan die hem enkel tot een correctionele straf veroordelen.

In dat verband bepaalt artikel 25 van het Strafwetboek, zoals het is gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 21 december 2009 :

« De duur van de correctionele gevangenisstraf is, behoudens de in de wet bepaalde gevallen, ten minste acht dagen en ten hoogste vijf jaar.

Hij is ten hoogste vijf jaar voor een met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij is ten hoogste tien jaar voor een met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij is ten hoogste vijftien jaar voor een met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij is ten hoogste twintig jaar voor een met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar of met levenslange opsluiting strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

De duur van een dag gevangenisstraf is vierentwintig uren.

De duur van een maand gevangenisstraf is dertig dagen ».

De correctionele rechtbank kan de van poging tot moord in verdenking gestelde persoon, wegens dat misdrijf, dus veroordelen tot een correctionele gevangenisstraf van maximum twintig jaar. Wanneer die persoon dat wanbedrijf minder dan vijf jaar na het ondergaan of het verjaren van een gevangenisstraf van minstens één jaar heeft gepleegd, kan de rechtbank de duur van die gevangenisstraf op maximum veertig jaar vaststellen (voormeld artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek).

Het hof van assisen kan, van zijn kant, de persoon die van poging tot moord wordt beschuldigd, nooit veroordelen tot een criminele straf die het dubbele van het bij de wet op die misdaad gestelde maximum bedraagt (Cass., 30 juni 1999, *Arr. Cass.*, 1999, nr. 411).

B.5.4. Uit het voorgaande vloeit voort dat, door de combinatie van de artikelen 25 en 56, tweede lid, van het Strafwetboek, artikel 216*novies* van het Wetboek van strafvordering en artikel 2, eerste lid en derde lid, 2°, van de wet van 4 oktober 1867, de inverdenkinggestelde

die tot de in B.2 beschreven eerste categorie behoort en die naar de correctionele rechtbank wordt verwezen kan worden veroordeeld tot een vrijheidsberoving van langere duur (correctionele gevangenisstraf van veertig jaar) dan die welke de inverdenkinggestelde die tot de beschreven tweede categorie behoort, die van zijn kant naar het hof van assisen wordt verwezen, riskeert (opsluiting van dertig jaar).

Wanneer het hof van assisen verzachtende omstandigheden in aanmerking neemt, kan de inverdenkinggestelde die tot de tweede categorie behoort, bovendien slechts worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van maximum twintig jaar (artikelen 79 en 80 van het Strafwetboek).

B.6.1. Artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek maakt deel uit van een geheel van bepalingen die ertoe strekken de herhaling te bestraffen, met andere woorden het geval waarin « de dader van een eerste misdrijf, die wegens dat feit is gestraft, er een tweede pleegt » (eigen vertaling) (*Parl. St.*, Senaat, 1851-1852, nr. 70, p. 28). Aangezien zij een « verzwarende omstandigheid » is en aangezien zij getuigt van de ondoeltreffendheid van de eerste straf om « [de veroordeelde] ertoe aan te sporen de wet na te leven » (eigen vertaling), verantwoordt de herhaling de toepassing van een strengere straf (*ibid.*, p. 29).

De aan de rechter gelaten mogelijkheid om het dubbele van het maximum van de correctionele straf uit te spreken waarin bij de wet voor dat tweede feit is voorzien, is een nuttige waarborg in het belang van de samenleving (*ibid.*, p. 30).

De onmogelijkheid voor de rechter om een dergelijke beslissing te nemen wanneer een misdaad volgt op een veroordeling tot een correctionele straf, wordt verantwoord door het feit dat « de criminele straf [...] voldoende zwaar is en aan de rechter genoeg ruimte laat om in alle behoeften van verzwarende omstandigheden te voorzien welke die herhaling heeft doen ontstaan », waarbij « de ondoeltreffendheid van de eerste veroordeling dan wordt verholpen door de noodzakelijke strengheid van de tweede » (eigen vertaling) (*Parl. St.*, Kamer, 1850-1851, nr. 245, pp. 41-42).

B.6.2. De toewijzing aan de raadkamer en aan de kamer van inbeschuldigingstelling van de bevoegdheid om een van poging tot moord in verdenking gestelde persoon naar de correctionele rechtbank te verwijzen, heeft tot doel het aantal door het hof van assisen

onderzochte zaken te verminderen (*Parl. St.*, Kamer, 2009-2010, DOC 52-2127/007, p. 8; *ibid.*, DOC 52-2127/008, p. 106; *Parl. St.*, Senaat, 2009-2010, nr. 4-924/8, pp. 2, 7 en 20).

B.7. Ook al is de correctionele gevangenisstraf een straf die verschilt van de criminele straf van de opsluiting, toch hebben die twee sancties gemeen dat zij de veroordeelde van zijn vrijheid beroven.

Noch de aard van de criminele straf, noch de bekommernis om de werklast van het hof van assisen te verminderen maken het dus mogelijk om het in B.2 beschreven verschil in behandeling redelijkerwijs te verantwoorden.

B.8. Artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek, in samenhang gelezen met artikel 25 van hetzelfde Wetboek, met artikel 216^{novies} van het Wetboek van strafvordering en met artikel 2, eerste lid en derde lid, van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, is niet bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doch enkel in zoverre het toelaat de inverdenkinggestelde die tot de in B.2 beschreven eerste categorie van personen behoort, te veroordelen tot een hogere straf dan die welke kan worden uitgesproken ten aanzien van de inverdenkinggestelde die tot de in B.2 beschreven tweede categorie van personen behoort.

In die mate dient de prejudiciële vraag, in zoverre ze betrekking heeft op de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, bevestigend te worden beantwoord.

Het staat aan de wetgever die discriminatie weg te werken.

In afwachting dat de wetgever optreedt, komt het de correctionele rechter toe bij de bepaling van de straf erover te waken dat hij in zodanig geval niet veroordeelt tot een vrijheidsberovende straf waarvan de duur de maximumtermijn van de vrijheidsberovende straf die door het hof van assisen dat verzachtende omstandigheden in aanmerking neemt, zou kunnen worden opgelegd, te boven gaat.

B.9. Het onderzoek van de bestaanbaarheid van de in het geding zijnde bepalingen met artikel 23 van de Grondwet, kan niet tot een ruimere vaststelling van schending leiden.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 56, tweede lid, van het Strafwetboek, in samenhang gelezen met artikel 25 van hetzelfde Wetboek, met artikel 216*novies* van het Wetboek van strafvordering en met artikel 2, eerste lid en derde lid, van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doch enkel in zoverre het toelaat de inverdenkinggestelde die naar de correctionele rechtbank is verwezen wegens een gecorrectionaliseerde misdaad die is gepleegd minder dan vijf jaar nadat hij een gevangenisstraf van minstens één jaar heeft ondergaan of nadat die straf is verjaard, te veroordelen tot een hogere straf dan die welke kan worden uitgesproken ten aanzien van de inverdenkinggestelde die wegens dezelfde misdaad die in diezelfde omstandigheid is gepleegd, verwezen is naar het hof van assisen dat verzachtende omstandigheden in aanmerking neemt.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 22 december 2011.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt